

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

21 januari 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Jaak Gabriels tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de toekenning van studieopdrachten en sensibiliseringscampagnes door de Vlaamse regering

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de uitspraken van federaal minister Colla aangaande de opleiding tot verpleegkundige op de rondetafelconferentie Verpleegkunde

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Woensdag 21 januari 1998

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.18 uur.*

Interpellatie van de heer Jaak Gabriels tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de toekenning van studieopdrachten en sensibiliseringscampagnes door de Vlaamse regering

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Gabriels tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de toekenning van studieopdrachten en sensibiliseringscampagnes door de Vlaamse regering.

De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik heb de minister-president reeds geïnterpelleerd over de studieopdrachten. Daarom zal ik vandaag kort zijn. Ik heb een aantal concrete vragen, vooral over de sensibiliseringscampagnes, en de toewijzing en de efficiëntie van deze contracten.

Mijnheer de minister-president, vorige keer hebben we het gehad over de som van ongeveer 2 miljard frank die de Vlaamse regering de laatste drie jaar heeft besteed aan studieopdrachten. Die opdrachten gingen vooral naar de academische wereld en naar externe studie bureaus. Zowat 45 percent van het totale pakket werd aan deze twee instanties toebedeeld.

Wat de universiteiten betreft, heb ik reeds gewezen op het feit dat het binden van teveel mensen een gevaar inhoudt voor de onafhankelijkheid van de Vlaamse intelligentsiae. Ik heb dat toen met een

aantal voorbeelden geïllustreerd. Ik zal hier niet op terugkomen. Er kunnen ook vragen rijzen over de onafhankelijkheid van externe studie bureaus.

Een aantal conclusies kunnen worden doorgetrokken – en daar wil ik het vandaag specifiek over hebben – voor het uitbesteden van sensibiliseringscampagnes door de Vlaams overheid. Opnieuw stellen we ons vragen over de neutraliteit van universiteiten en externe studie bureaus.

Mijnheer de minister-president, in 1991 werd het Minafonds opgericht als gewestdienst in afzonderlijk beheer. De vragen over het Minafonds en de uitbesteding van de sensibiliseringscampagnes, betreffen dan ook specifiek de jaren 1991 tot 1996. Het gaat hier over artikel 2, punt 14, van de post van uitgaven voor sensibiliseringscampagnes, toelagen en overeenkomsten. Jaarlijks wordt daarvoor gemiddeld 15 miljoen frank vastgelegd.

Voor de besteding van deze gelden komt – net als bij andere toebestedingscontracten – een kranse van bevoorrechte partners telkens opnieuw in aanmerking. Voor de jaren 1991 tot 1996 hebben we een lijstje van zeven begunstigen die 75 percent van het totale budget kregen toegewezen. De overige 36 kandidaten moeten het doen met 25 percent van het budget. Die zeven kandidaten krijgen dus 204 miljoen frank van het totale budget van 269 miljoen frank voor de sensibiliseringscampagnes.

Naar de VZW De Milieuboot ging 78 miljoen frank, naar Slangen en Partners 35 miljoen frank, en naar de VUB 25 miljoen frank. Dit is samen 50 percent van het totaal bestede budget voor sensibiliseringscampagnes. Naar het NCMV ging 23 miljoen frank, naar de Koning Boudewijnstichting 19 miljoen frank, naar een stichting die vooral aan prins Laurent gelieerd is 12 miljoen frank, en naar Flanders Expo 11 miljoen frank. In totaal is dit 204

Gabriels

miljoen frank, of 75 percent van het vastgelegde budget voor de sensibiliseringscampagnes.

De resterende 64 miljoen frank gaat, gespreid over zes jaar, naar 36 andere firma's en instellingen. Mijn vragen gaan vooral over de wijze van toekenning, de relevantie, de opportuniteit en de efficiëntie. Na onderzoek blijkt dat er geen vaste verdeelsleutel bestaat voor de uitbesteding van campagnes aan bepaalde firma's of instellingen. De wijze waarop campagnes worden uitbesteed, is meestal ondoorzichtig. De grootste projecten gaan vrijwel steeds naar dezelfde firma's of instellingen.

Er rijzen ook vragen bij de procedure van het uitschrijven van de opdrachten. Het is niet altijd duidelijk welke en hoeveel bedrijven zich kunnen inschrijven voor een bepaalde opdracht.

Net als in het onderzoek naar de studieopdrachten, mijnheer de minister-president, is het ook bij de sensibiliseringscampagnes niet evident dat de efficiëntie van de campagnes wordt nagegaan en dat de resultaten worden geïmplementeerd in het concrete beleid. Uit de informatie die wij via het Rekenhof hebben vergaard, kunnen we nergens afleiden dat na de campagnes een reflectieverslag wordt opgesteld, of dat er enige feedback over de voltooide campagne bestaat.

Toch moeten deze campagnes mijns inziens uiteindelijk leiden naar tastbare resultaten, reacties of bevindingen die nuttig zijn voor het sturen van het beleid. Zowel voor de studieopdrachten als voor de sensibiliseringscampagnes wordt de eigen administratie trouwens ontweken. Weer stel ik vast dat er weinig of geen sprake is van het inschakelen van de eigen administratie. Nochtans zijn de nodige herstructureringen gebeurd om de eigen administratie om te bouwen tot een goed werkend, hoog gekwalificeerd instrument, dat kan worden ingezet voor onder meer bepaalde aspecten van campagnes of studieopdrachten.

Dit zijn mijn vier vragen. Op welke manier wordt de beleidsrelevantie, de opportuniteit en het resultaat beoordeeld? Hoe wordt de onafhankelijkheid van de begunstigden nagegaan? Waarom wordt de administratie niet vaker belast met opdrachten die ze zelf zou aankunnen? Bent u bereid om in de toekomst het parlement in te lichten over geplande en/of voltooide opdrachten? Dit zou u kunnen doen bij de bespreking van de beleidsbrieven.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Gabriels, u hebt het over twee verschillende zaken : de studieopdrachten en de sensibiliseringscampagnes. Ik heb begrepen dat uw grootste zorg uitgaat naar de sensibiliseringscampagnes.

Ik zal het nog even hebben over de studieopdrachten. In 1996 werd het initiatief genomen een programma Humane Wetenschappen op te richten met een onderdeel Beleidsgericht Onderzoek, en dit ten belope van 90 miljoen frank. In de loop van 1997 startte een nieuw programma dat gericht is op beleidsonderzoek, waarvoor de nodige bedragen werden ingeschreven.

Een eerste punt is de beleidsrelevantie. Die wordt in twee fasen bewaakt. Bij de definitie van het programma, de eerste fase, worden de thema's gedefinieerd, dit op basis van de elementen die door de administratie worden aangebracht. Hierbij gaat het zowel om thema's die aansluiten bij de voorbereiding of evaluatie van de concrete beleidsmaatregelen, als om thema's die in een ruimer perspectief tot doel hebben kennis over een bepaald beleidsdomein aan te dragen. In 1998 zal dit verder worden verruimd tot longitudinaal onderzoek en onderzoek dat zich expliciet over verschillende beleidsdomeinen buigt.

Beleidsrelevantie wordt hier niet geïnterpreteerd in de strikte zin van het woord, als zou het onderzoek uitsluitend van belang zijn voor de Vlaamse overheid. De relevantie moet gelden voor al diegenen die in Vlaanderen beleidsverantwoordelijkheid dragen in de politieke, sociale en maatschappelijke organisaties. Er werd hiervoor een hele procedure uitgewerkt, die ik u zal bezorgen.

Hoe wordt de onafhankelijkheid van de begunstigden nagegaan? Het gaat over het algemeen over universiteitsprofessoren of vastbenoemde onderzoekers, die een wetenschappelijk en beleidsrelevant project uitvoeren. Ware vrijheid is in de sociale wetenschappen natuurlijk een utopie, ook wanneer de betrokken onderzoekers formeel niet gebonden zijn. Weinig zaken zijn waardevrij. Het behoort tot de deontologie van de onderzoeker om zijn of haar vorsingswerk te baseren op verifieerbare feiten en argumenten.

Waarom wordt de administratie zo weinig belast met dergelijke opdrachten? Ik ben zo vrij hiervoor te verwijzen naar mijn uitvoerig antwoord van 1

Van den Brande

juli. De opdrachten worden uitbesteed indien ze daadwerkelijk niet door een administratie kunnen worden uitgevoerd. Het gaat dan om gespecialiseerde opdrachten. De vraag is of wetenschappelijk onderzoek tot de gewone taken, de kerntaken, van een doorsnee administratie behoort. Dat is naar mijn gevoel niet zo. Wetenschappelijk onderzoek wordt volgens de beste tradities in het Vlaams wetenschappelijk landschap uitgevoerd door universiteiten, gespecialiseerde onderzoeksteams en, in mindere mate, hogescholen. Het is zelfs een prijsbewuste aanpak om de kerntaken te bewaken, en onderzoek uit te besteden.

We zijn uiteraard bereid het parlement in te lichten over studieopdrachten en sensibiliseringscampagnes. De beleidsbrief naar aanleiding van de begroting voor 1998 geeft naar mijn gevoel voldoende informatie over de intenties van het wetenschaps- en innovatiebeleid. We zullen in de toekomst, en dat geldt voor alle leden van de Vlaamse regering, meer informatie geven over de onderwerpen van de sensibiliseringscampagnes.

Ik heb in de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden gemeld dat we een sensibiliseringscampagne over innovatie starten. Die is gebonden aan het innovatiedecreet dat werd goedgekeurd door de Vlaamse regering in overeenstemming met de akkoorden met de sociale partners. Ik vind een open communicatie met het parlement daarover zeer goed. De gevoerde campagnes passen steeds in de uitvoering van de beleidsacties waarover de Vlaamse regering heeft beslist en/of van decreten die door het parlement zijn goedgekeurd. Er kan dan ook niet worden getwijfeld aan de beleidsrelevantie van de campagnes, en daarmee denk ik reeds een duidelijk antwoord te hebben gegeven op één van uw vragen.

Of en met welke intensiteit er gecommuniceerd wordt over specifieke beleidsthema's, is uiteraard een zaak van de minister die het initiatief neemt. Omdat het vaak om aanzienlijke bedragen gaat, moeten dergelijke campagnes meestal worden voorgelegd aan de Vlaamse regering. De voltallige regering – een bij consensus georganiseerd orgaan – beoordeelt collegiaal de opportuniteit van de geplande campagne.

Hoewel het om een initiatief gaat van een bepaalde minister met eigen en duidelijk afgebakende bevoegdheden, kan deze minister op grond van de budgettaire regels steeds minder – zelfs nog maar zelden – een programma op eigen houtje initiëren.

Ik geef een voorbeeld : het Sociaal Impulsfonds en de bijzonder sterke ondersteuning – jaarlijks een miljard frank méér – die aan het SIF-programma en in het bijzonder aan de SIF+ gemeenten wordt gegeven. Omdat deze aangelegenheid veel deelaspecten inhoudt, wordt zij door de hele Vlaamse regering collegiaal afgewogen.

Om de resultaten van een campagne te kunnen beoordelen, doet de Vlaamse regering steeds vaker een beroep op universitaire onderzoekers en onderzoeksbureaus. Dit gebeurt met twee doeleinden : om het campagnevoorstel te toetsen bij een beperkte en steeksgewijze groep, en om na het voeren van de campagne bij de doelgroep, de kennis over en de houding tegenover het gecommuniceerde thema te meten. Het eerste wordt de pretest genoemd, het tweede de posttest.

Ik verwijs naar de tweede studie van professor Jacques Billiet en zijn team, waaruit blijkt dat wij in dit land de enige overheid vormen die het forum biedt voor een open en blote beoordeling. In het rapport van professor Billiet wordt heel deze problematiek van nut en onnut, van evenwicht tussen inspanning en resultaat, en van opportuniteit nauwkeurig afgewogen. Ik kan nu reeds aankondigen dat ik een communicatiebeleidsplan voorbereid heb, om hierover heldere afspraken te maken. Ik zal deze uiteraard aan het Vlaams Parlement medelen.

Het uitbesteden van campagnes is geen sinecure. Anders dan bij een openbare aanbesteding van werken, spelen bij communicatie-opdrachten naast de prijs nog tal van andere elementen een belangrijke rol. Vooral bij de beoordeling van de creativiteit van een bepaalde offerte, is een zekere subjectiviteit onvermijdelijk. Ik stel trouwens vast dat particuliere bedrijven die een zekere reputatie en een sterke knowhow opgebouwd hebben, zich steeds minder gebonden kunnen opstellen. Zij werken niet langer uitsluitend voor A, zoals in het verleden, maar ook voor B.

Naar aanleiding van de nieuwe wet op de overheidsopdrachten en om de objectivering maximaal door te kunnen voeren, hebben we aan een werkgroep de opdracht gegeven om een gestandaardiseerde procedure voor de uitbesteding van communicatiecampagnes uit te werken. De informatie-ambtenaar zit deze werkgroep voor. Aan deze ambtenaar werd onder strikte voorwaarden een opdracht voor enkele jaren toevertrouwd. Ik benadruk dat hij niet ondergeschikt is aan of in dienst staat van een minister of van de Vlaamse regering. Bovendien maken nog twee inspecteurs-generaal

Van den Brande

van Financiën deel uit van deze werkgroep. Dit alles werd zo georganiseerd om vragen over de opportuniteit van de campagnes te vermijden.

De kabinetten worden steeds minder betrokken bij de selectie van de communicatiebureaus. Dat is een bijzonder goede zaak. De opmaak van het bestek, de oproep van de kandidaten en de bespreking en beoordeling van de offertes gebeuren steeds meer door jury's waarin de administratie het voortouw neemt en het overwicht heeft.

Mijnheer Gabriels, ik heb een concreet antwoord gegeven op een aantal van uw vragen. Uw vragen zijn ook onze vragen. Hetzelfde geldt trouwens voor het wetenschappelijk onderzoek. We moeten onderzoeken wat onze kerntaken zijn, en wat moet worden uitbesteed.

Ik zal de initiatieven van de ambtenarij even op een rijtje zetten. De informatieambtenaar is zeer belangrijk voor de communicatie. Verschillende departementen zorgen zelf voor documentatie. Zo is er de publicatie van Klasse, wat een volledig nieuw gegeven is. Opmerkingen over de inhoud en de vorm ervan, zijn mogelijk.

Het is maar een voorbeeld om aan te tonen dat de administratie zelf een aantal zaken organiseert. Waarom niet, als dat mogelijk is ?

Ook de administratie van de Kanselarij zet een aantal informatiekkanalen op, die niet worden uitbesteed. Deze administratie maakt voor een aantal evenementen buiten Brussel eigen materiaal aan, zet een stand op, enzovoort. Bij het vermelden van de mooiste Vlaamse plekjes, worden de allermooiste vaak vergeten. Bij het tonen van de torens van kathedralen, moeten de meest relevante worden vermeld. Dat wordt intussen bijgespijkerd. Monumenten en Landschappen voert zelf ook een aantal campagnes.

We wensen de kern van deze activiteiten te leggen bij of de administratie, of de administratie en een jury bewaakt door de stuurgroep en voorgezeten door de informatieambtenaar en twee inspecteurs-generaal. Op die manier streven we een maximale objectiviteit na.

Het is de logica zelf dat de meest intense communicatie zal plaatsvinden over die thema's die we zelf het belangrijkste vinden. De prioriteiten van elke minister blijken het best uit zijn of haar beleids-

brieven, en uit de debatten in parlement en commissies.

De communicatie moet worden versterkt. Het beleidsplan communicatie, dat we in de commissie zullen voorstellen, formuleert een aantal voorstellen. Ze bevestigen wat ik hier heb gezegd, en geven nog een aantal bijkomende sporen aan.

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer de minister-president, u bent inderdaad niet ingegaan op de informatie die ik u vorige keer al had verstrekt. We hebben dit toen uitvoerig overlopen.

Ik dank u vooral voor uw bereidheid om dit in het beleidsplan te verweven. De ambtenaren zullen meer worden betrokken, zodat we stilaan tot meer objectieve criteria kunnen komen. Bepaalde mensen of instellingen denken dat er telkens met dezelfde mensen rekening moet worden gehouden, terwijl de rest niet in aanmerking komt. We moeten tot een objectivering komen, zodat iedereen die kwaliteit levert, in aanmerking komt. Dit kan de speculaties over het aanwijzen van bepaalde bureaus uit de wereld helpen.

Minister-president Luc Van den Brande : Het is altijd beter om aan de bron te werken, in plaats van aan de monding. Ik heb dit aangetoond aan de hand van een aantal procedures. Dit valt misschien buiten het bestek van uw vragen.

In het kader van de steun aan de pers, bereiden we nu een nieuwe overeenkomst voor. Deze overeenkomst werd voor vijf jaar afgesloten : van 1993 tot en met 1997. Het is de bedoeling om afspraken te maken in het kader van het globaal communicatiebeleid.

Ik deel uw mening. Monopolies zijn nooit goed, ook niet vanuit creatief standpunt. Heel wat instellingen en bedrijven wensen maar hooguit twee jaar met dezelfde mensen te werken. Anders treedt er een gewenning op die de creativiteit niet ten goede komt. Deze verschillende principes moeten elkaar ontmoeten. De overheid moet hierbij over de regels waken.

Vanaf een bepaald bedrag moeten we rekening houden met de Europese regels voor publieke aanbestedingen en het toewijzen van opdrachten. De nieuwe regelgeving zal iedereen helpen om dit alles in goede banen te leiden. Mijnheer Gabriels, ik dank u voor het vestigen van de aandacht op

Van den Brande

deze thematiek. Ik zal binnenkort de gelegenheid hebben om het beleidsplan voor te leggen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

- *De vergadering wordt geschorst om 14.46 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 14.52 uur.*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de uitspraken van federaal minister Colla aangaande de opleiding tot verpleegkundige op de rondetafelconferentie Verpleegkunde

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de uitspraken van federaal minister Colla aangaande de opleiding tot verpleegkundige op de rondetafelconferentie Verpleegkunde.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, voor de zoveelste keer wordt een interpellatie gehouden over het onderwijsbeleid voor de verpleging gekoppeld aan het beleid van federaal minister Colla.

Op 22 en 23 oktober vond in Brussel de rondetafelconferentie over verpleegkunde plaats. Dit was een initiatief van federaal minister Colla. Een van de belangrijkste onderwerpen was de toegang tot het beroep en de opleiding van verzorgenden en verpleegkundigen. Dit heeft zeker weerklank gevonden bij de media en bij de beroeps- en onderwijswereld. De federale minister deed duidelijke uitspraken over de inhoud van het toekomstig onderwijs. Ik mag niet beweren dat dit niet tot zijn bevoegdheden behoort, maar een aantal van de aangereikte ideeën druisen regelrecht in tegen de gang van zaken in het Vlaams onderwijs, zowel in het hoger onderwijs en het vierdegraadsonderwijs verpleegkunde, als in de opleiding tot verzorgende. De visie van federaal minister Colla zorgt voor heel wat verwarring en onrust.

Mijnheer de minister, de bedoeling van mijn interpellatie is ervoor te zorgen dat er opnieuw rust komt in verband met het onderwijs voor verpleegkundigen. Het onderwijs en de stageplaatsen werden pas aangepast aan de hervormingen in het hoger onderwijs en in het secundair beroepsonderwijs. We moeten die hervormingen laten gebeuren, waardoor de kans wordt geboden om de vooropgestelde kwaliteitsnormen te behalen en waardoor de betrokkenen het recht krijgen om die goed te evalueren.

U weet dat de uitspraken ook bij de studenten voor onrust zorgen. Naar aanleiding van de betoging van de verzorgende sector morgen, zal men opnieuw voorstellen een groot aantal extra banen te creëren in deze sector. Omwille van het nijpende personeelsgebrek dat zich daar manifesteert, wil ik aan mijn interpellatie een oproep koppelen tot een sensibiliseringsactie waardoor studenten worden gemotiveerd om verpleegkunde of verzorgende vakken te volgen.

Ik heb een aantal cijfergegevens verzameld. Bij de VDAB zijn een aantal niet-werkende werkzoekenden met het diploma van verpleegkundige ingeschreven. In Vlaanderen betreft het 1.126 personen. Dit zijn gegevens van begin januari. De cijfers kunnen al wat veranderd zijn. Daarnaast zijn er een kleine duizend verpleegkundigen die deeltijds werken, maar een voltijdse job zoeken. Een deeltijdse job is vaak het enige wat wordt aangeboden, en twee van die deeltijdse jobs zijn meestal niet te combineren. Bij verdere ontleding van de cijfers zie ik dat de spreiding van dit aantal niet-werkende werkzoekenden vrij evenwichtig is verdeeld over heel Vlaanderen.

Gisteren ontvingen we de nota's van de VDAB over knelpuntberoepen en de tewerkstelling daarin tijdens het voorbije jaar. In die nota's heb ik een aantal interessante cijfergegevens over de sector gevonden. Vorig jaar waren er 1.827 werkaanbiedingen bij de VDAB, waarvan slechts 70 percent kon worden ingevuld. Deze gegevens slaan zowel op de sociaal verpleegkundigen als op de bedrijfsverpleegkundigen. Onder deze categorieën vallen de volgende beroepen : thuisverpleegkundige, vroedvrouw, kinderverpleegkundige, psychiatrisch verpleegkundige, geriatriesch verpleegkundige, psychiatrisch gebrevetteerde – schrijft de VDAB nog voor gediplomeerde – verpleegkundige, gegradueerde ziekenhuisverpleegkundige en gediplomeerd ziekenhuisverpleegkundige, en hoofdverpleegkundige.

Van Cleuvenbergen

Voor de hele sector zijn er dus regelmatig aanbiedingen, die niet altijd kunnen worden ingevuld. Dit heeft er enerzijds mee te maken dat het kwantitatief aanbod in heel Vlaanderen te laag is, en is anderzijds gerelateerd aan een aantal kwalitatieve beoordelingselementen. De kwaliteit van de mensen die beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt, is ontoereikend om hen voor alle taken in te zetten. Soms wordt een specialisatie gevraagd waarover niet iedereen beschikt. De kwalitatieve omstandigheden waarin het beroep moet worden uitgeoefend, kunnen ook een hinderpaal vormen. Ik denk hierbij aan verpleegkundigen aan wie wordt gevraagd om systematisch nachtdienst te doen. Omwille van deze kwantitatieve redenen en van de kwalitatieve omkadering van het beroep is dit voor de VDAB een knelpuntberoep.

Het is interessant om de cijfers wat nader te bekijken. Tussen 1990 en 1997 vormde de gegradueerde verpleegkundige gedurende twee jaren geen knelpuntberoep. Eveneens gedurende twee jaren, waaronder 1997, werd de gediplomeerde ziekenhuisverpleegkundige niet tot de knelpuntberoepen gerekend. Dit komt overeen met de evolutie van de nieuwe normering in de ziekenhuizen : men vraagt op dit ogenblik extra gegradueerde verpleegkundigen. Dit zal de sector nog meer in moeilijkheden brengen.

Gezien het feit dat de VDAB objectieve noden heeft vastgesteld die niet kunnen worden ingevuld door het aantal verpleegkundigen die nu ter beschikking zijn, dat het onderwijs kwalitatief is hervormd en zal worden geëvalueerd, en dat de afstemming op de noden permanent moet worden bewaakt voor alle opleidingen, zou het zinvol zijn een signaal te geven aan de sector.

Mijn vragen handelen zowel over de rondetafelconferentie als over de sensibiliseringscampagnes voor deze beroepsgroepen, mijnheer de minister. Ten eerste had ik graag vernomen of u of uw administratie werden betrokken bij de inhoudelijke afspraken van de rondetafelconferentie en welke uw uitgebrachte inhoudelijke adviezen waren. Ten tweede, hoe reageert u op de uitspraken van federaal minister Colla over de bestaande opleiding verpleegkunde en over de organisatie, de studieduur en de leerinhoud van de opleidingen van verzorgenden, die hij totaal anders ziet dan Vlaanderen zelf ?

Hoe reageert u op de uitspraak over het laten uitdoven van de opleidingen gebrevetteerde verpleeg-

kunde, zoals hij het noemt, maar waarmee hij de gediplomeerde ziekenhuisverpleegkunde en gediplomeerde psychiatrische verpleegkunde bedoelt ?

Wat denkt u ten derde van het instellen van een vierde specialisatiejaar ? Kunt u de onderwijswereld en de toekomstige studenten geen duidelijk signaal geven dat verpleegkunde een volwaardige studiemogelijkheid blijft, zeker nu deze richting net is hervormd ?

Moeten ten slotte geen bruggen worden opgericht om mensen de kans te geven om uit een secundaire opleiding verpleegkunde naar een gegradueerde opleiding in die richting over te stappen ? Ik herhaal het voorstel dat ik vroeger reeds heb geformuleerd. Dat kwam erop neer dat studenten die het eerste jaar in de richting gediplomeerde verpleegkunde hebben gevolgd, dan al het diploma HSO kunnen krijgen in plaats van na het derde jaar. Zo zou men dit beroepsonderwijs meer modulair kunnen opbouwen : bepaalde modules kunnen dan als verworven worden beschouwd bij een doorgroei naar het hoger onderwijs verpleegkunde. Wie na een opleiding gediplomeerde verpleegkunde aan een graduaat begint, kan al een vrijstelling krijgen voor een aantal vakken. Maar dit hangt af van de school. Dit zou volgens mij moeten worden geobjectiverd.

Vindt u het niet zinvol om eerst een algemene sensibiliseringscampagne te voeren om studenten te motiveren om voor verpleegkunde te kiezen ten einde aan het nijpende personeelsgebrek in deze sector te verhelpen ?

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, namens onze fractie sluit ik me graag aan bij deze zinvolle interpellatie. Mevrouw Van Cleuvenbergen kent de sector zeer goed.

Ik wil nog drie dingen belichten. Ten eerste heeft het ons allemaal verwonderd hoe de federale minister van Volksgezondheid zich zonder veel schroom heeft uitgelaten over de inhoud van de opleiding van verpleegkundigen. Vond hierover eerst overleg plaats ? Zijn er adviezen gegeven ? Of kwam u uit de lucht vallen, mijnheer de minister ?

Ten tweede was dit optreden van de federale minister bijzonder ongelukkig, omdat het voorviel in een periode waarin vele jonge mensen, en vooral meisjes, met veel enthousiasme met hun studie van

Ceysens

start zijn gegaan. Ze zijn zeker geschrokken van de krantenkoppen waarin werd gezegd dat de opleiding zou worden genekt. Dat is niet leuk om horen en zet niet aan om zich nog met veel enthousiasme en dynamiek op de opleiding te blijven concentreren.

Ten derde stelde mevrouw Van Cleuvenbergen een sensibiliseringscampagne voor. Dat stemt me kritisch. Vaag herinner ik me een vroegere campagne met grote affiches. De eerste vraag is natuurlijk of die succes heeft gehad. Wat was het resultaat ervan? Wordt die campagne herhaald? Ik blijf de mening toegedaan dat een eenmalige opsmukoperatie weinig effect kan hebben. Men moet daarentegen aantonen dat de maatschappij dit beroep waardevol vindt. Dat is een veel authentiekere manier om jonge mensen aan te trekken.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mevrouw van Cleuvenbergen gebruikte de bijzondere inleiding : 'mijnheer de minister, voor de zoveelste keer wordt een interpellatie gehouden'. Mijnheer de minister, ik wil u het gras voor de voeten wegmaaien, want ik hoor u al zeggen : 'voor de zoveelste keer zal ik antwoorden.' Men is de oplossing van de vierde graad zeer genegen omdat men inderdaad moet opletten met dit specifiek beroep, gezien de algemene vergrijzing.

Hic et nunc zijn er ongeveer evenveel verpleegkundigen als geneesheren. We hebben hier ooit gediscussieerd over een numerus clausus, maar omgekeerd hebben we talloze verpleegkundigen van een verschillend kaliber en niveau nodig. Mevrouw Van Cleuvenbergen zegt dat sensibiliseringscampagnes nodig zijn. Een tiental jaren geleden is er een immense campagne gestart voor de verpleegkunde. Nu wordt de vraag voor de zoveelste keer gesteld, en voor de zoveelste keer zullen we u horen antwoorden. Zelfs als we dat antwoord over enkele seconden niet horen, hebben we het vandaag in bepaalde kranten al kunnen lezen.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb me aangepast aan de vraagsteller. Ik heb de vraag ook eerst in de krant gelezen en daarna pas ontvangen. Ik dacht dezelfde communicatietechniek te moeten toepassen en heb dus letterlijk hetzelfde gedaan.

Mevrouw Riet van Cleuvenbergen : Ik kan alleen maar vaststellen dat de kranten de parlementaire agenda en de interpellaties goed volgen.

Minister Luc Van den Bossche : De vraag was nog niet bij mij binnengekomen toen ik ze al in de krant kon lezen. Ik heb ze eerst gelezen en 's anderendaags ontvangen. Ik heb ervoor gezorgd dat u het vandaag al kon lezen vooraleer ik het u zeg. Dit is een kwestie van op dezelfde manier te communiceren.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik vind dit een boeiende gelegenheid omdat ze ons dwingt creatief na te denken over de opleidingen waar Vlaanderen op dit moment geen afdoend antwoord voor heeft. Zeker in de zorgverstreckende sector hebben we nood aan een grotere diversificatie op het vlak van zorg, verpleging en technisch gerichte verpleging. De vraag is of en hoe onze onderwijswereld daarop reageert.

Minister Colla brengt onder druk van de universitaire ziekenhuizen een dynamiek op gang bij de A1-verpleging. Dit is volgens mij een verkeerde benadering omdat de verpleegkundige taken en de invulling ervan zeer gediversifieerd zijn. Dat zou tot verschillende opleidingen kunnen leiden.

Tegelijk merken we een tekort aan A2-verpleegkundigen om aan de behoeften te voldoen. Dat mag niet de enige reden zijn voor het behoud van de soorten opleidingen. We moeten de mogelijkheid behouden om een bepaalde opleiding te volgen en een diploma te halen via andere onderwijsmethoden dan de louter cognitieve zoals de gradu-aatsopleiding. De mogelijkheid om vanuit de praktijk een kwalificatie te behalen, moet behouden blijven.

We hebben daar tot nu toe te weinig aandacht aan besteed. Ik denk aan de VLOT-A1-opvoeders van het OSP. We hebben ook de readaptatiewetenschappen. Deze opleidingen zijn uiterst geschikt voor jongeren die in het traditionele, cognitieve onderwijssysteem falen. Moeten we niet nadenken over een gelijkaardige mogelijkheid in de verpleegkunde?

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in 1988 werden de verschil-

Van den Bossche

lende bevoegdheden verdeeld. Onderwijs is een gemeenschapsbevoegdheid. De toegang tot het beroep is een federale bevoegdheid, evenals volksgezondheid. Deze twee bevoegdheden vallen zonder betwisting onder minister Colla.

Tot voor enkele maanden zou ik beweerd hebben dat de federale minister niet bevoegd was om de duur van de studies te bepalen. Het Arbitragehof heeft me daarin gelijk gegeven, maar heeft tegelijkertijd gezegd dat volksgezondheid zo belangrijk is dat het daar wel mag. Dat zijn de ondoorgroondelijke wegen van het Arbitragehof. Misschien mag minister Colla dus iets zeggen over de duur van de verpleegkundestudies. Hij heeft uiteraard niets te zeggen over de bruggen naar en de toegang tot het beroep.

De onderwijswereld heeft er alle belang bij rekening te houden met de beroepsprofielen, en op basis daarvan een antwoord uit te werken. Dat geldt voor alle opleidingen, zowel voor de bedrijfswereld als voor de zorgverstrekkende sector. Er bestaat hoe dan ook een link tussen de twee bevoegdheden.

Er werd een rondetafelconferentie georganiseerd door minister Colla. Ik werd daar niet bij betrokken, mijn advies werd niet gevraagd en ik heb het dan uiteraard ook niet gegeven. Vertegenwoordigers van de administratie en van mijn kabinet waren wel als waarnemer aanwezig bij de besprekingen. Het veld werd geraadpleegd. Of dat veld gelukkig was met die raadpleging, weet ik niet.

Ik hoef u waarschijnlijk niet te zeggen dat ik daar niet enthousiast over ben. Het is zijn bevoegdheid, maar ik kan niet geloven dat er op het veld een vraag is om bijna alleen A1-verplegers tewerk te stellen. In het verhaal van minister Colla merk ik overigens dat men het over verzorgenden heeft en tot op heden is mij niet duidelijk wat precies met die term wordt bedoeld en waarin dit verschilt met wat wij aanbieden. Met de hervorming van de vierde graad, waarbij een doeltreffende poging werd gedaan om dit kwalitatief gestalte te geven, is dat laatste trouwens op Europees niveau aanvaard.

Men mag de onrust en de schrik nu ook niet overdrijven. Ik denk dat de federale minister steeds heeft toegevoegd dat in de nodige overgangsmaatregelen zal worden voorzien voor wie reeds aan het studeren zou zijn. Als ik lees wat hij zoal heeft gezegd en uitgedacht over bruggen tussen de huidige en de toekomstige opleiding en dergelijke meer

– zaken die niet altijd in zijn bevoegdheid liggen -, denk ik dat er helemaal geen reden tot schrik of ongerustheid is, wel integendeel. Sommigen zouden zich daar zelfs in mogen verheugen, want met minimale studies zouden ze daardoor wel eens maximale diploma's kunnen behalen.

De heer Chris Vandebroeke : Heeft de pers hem wel goed begrepen ?

Minister Luc Van den Bossche : Daar durf ik me niet over uit te spreken en dat heb ik hem ook niet gevraagd. Een en ander zal wel aan de afstand tussen Gent en Antwerpen liggen. Daartussen ligt Doel, met dus in de toekomst nog meer water dan nu al het geval is.

In verband met de vragen over de bruggen en zo, zullen we de uitkomst moeten afwachten. Onderwijs kan nu eenmaal niet buiten de werkelijkheid leven. Toch zal ik steeds en aan om het even welke tafel het systeem dat wij hebben opgezet, blijven verdedigen. Ik blijf het een goed en goed gediversifieerd systeem vinden, dat wel degelijk een soort antwoord formuleert tussen enerzijds het hoger onderwijs, zij het van één cyclus, en anderzijds het secundair onderwijs.

Maar in alle eerlijkheid moet ik zeggen tegen bruggen gekant te zijn. Het ene is nu eenmaal secundair onderwijs en het andere hoger onderwijs. We zullen toch geen systeem invoeren met trekkingsrechten uit het secundair onderwijs voor vrijstellingen in het hoger onderwijs. Ik geef het voorbeeld van iemand die wiskunde-wetenschappen of Latijn-wiskunde heeft gevolgd en dus acht uur wiskunde heeft gekregen. Als die student zich dan inschrijft voor de opleiding informatica van het korte type, zou hij zich, uitgaande van uw redenering, in het eerste jaar vooral kunnen bekwamen in pintelieren en tooghangen. Van een groot deel van de wiskundevakken zal hij immers kunnen zeggen die reeds perfect onder de knie te hebben. Zo werkt het systeem toch niet.

Een diploma secundair is een einddiploma, terwijl in het hoger onderwijs inderdaad bruggen tussen verschillende soorten hoger onderwijs kunnen bestaan. Tussen opleidingen van hetzelfde niveau bestaan die bruggen nu al en zijn de instellingen trouwens zelf bevoegd om de inhoud daarvan te bepalen. Maar ik ben tegen de oprichting van bruggen tussen het secundair en het hoger onderwijs op grond van het diploma secundair onderwijs. Ik geef uiteraard wel toe dat er een merkwaardig verschil is tussen degenen die een zevende of specialisatiejaar volgen en degenen die een curriculum van drie

Van den Bossche

jaar moeten volgen. Een overstap na het eerste jaar van de vierde graad naar het hoger onderwijs is niet mogelijk omdat dat jaar geen finaliteitsjaar is en dus niet kan leiden tot een HSO-diploma. Studenten uit het beroepsonderwijs die in één jaar het HSO-diploma willen behalen, moeten het zevende specialisatiejaar volgen.

Dat is een discrepantie die voor een groot deel te wijten is aan het feit dat in die opleiding veel meer praktijk zit dan in andere opleidingen. Maar ook het feit dat die drie jaar als een geheel worden beschouwd, speelt een rol. Dat impliceert dat men in dat ene jaar niets specifiek meer bijbrengt op basis waarvan men het diploma secundair onderwijs zou kunnen toekennen. Ik geef toe dat dit een probleem vormt. Iemand die op één jaar na het beroepsonderwijs toegang wenst te krijgen tot het hoger onderwijs, moet ik dus aanraden het zevende specialisatiejaar te volgen. De modulaire opbouw zal daar weinig aan wijzigen. Het gaat hier om het principe dat men tussen het secundair en het hoger onderwijs geen trekkingsrechten kan meenemen.

De suggestie van de heer Sannen om daar iets op grotere schaal uit te bouwen, sluit ik niet uit. Ik wens daar echter nu niet op te antwoorden, want dat zou maar improviseren zijn. Het is in ieder geval een feit dat ik uit de sector zelf alleen maar enthousiaste reacties heb gekregen op de wijze waarop we de vierde graad hebben opgebouwd in nauw overleg met de sector zelf.

Over een eventueel op te volgen sensibiliseringscampagne vraag ik me af of dat wel mijn taak is en of zo iets doeltreffend zou zijn. Op dat punt moet ik mevrouw Ceysens dus voor een stuk bijtreden. Tot op heden zijn dergelijke campagnes immers relatief weinig doeltreffend gebleken. Uit alle onderzoeken met betrekking tot de studiekeuze hoger onderwijs blijkt duidelijk dat men heel sterk kiest in functie van wat men als studie leuk vindt. Het tewerkstellingsperspectief, dat pakweg twintig jaar geleden nog heel zwaar doorwoog in de studiekeuze, is nu nog amper van tel. We hebben nu te maken met wat ik haast een morbide benadering van de werkelijkheid zou noemen: 'Laat mij maar studeren wat ik het liefst studeer. Ik zie later wel of ik werk vind. Men mag dan nog zeggen dat ik later werk zal vinden, het zal toch niet waar zijn. Waarom het mij dan niet onmiddellijk aangenaam maken?'

Men wil het zich vooral aangenaam maken. Dit is bijvoorbeeld voor veel studenten de motivatie om

filosofie te studeren. Ze weten nochtans zeer goed dat de vraag naar filosofen gering is. De autosnelwegen staan niet bepaald vol met reclameborden met de boodschap: 'Gevraagd voor onmiddellijke indiensttreding: twee filosofen. Indien niet ernstig, niet aandringen.'

Ik denk dus niet dat een dergelijke sensibiliseringscampagne veel oplevert. Er is een vraag op de arbeidsmarkt. Dit is algemeen bekend. Ik kan daar niet veel toe bijdragen. Ik heb wel een omzendbrief gestuurd naar de scholen met de vraag dat die aan leerlingen en lesgevers wordt overgemaakt. Er is geen enkele reden om te panikereren.

Indien er iets zou wijzigen dat effect heeft op onderwijs, dan zouden al degenen die nu studeren, de facto van overgangsmaatregelen kunnen genieten. De federale overheid heeft dit beloofd. Er is dus ook geen reden tot paniek met betrekking tot de toekomst en de mogelijke tewerkstelling. Ik maak me meer zorgen over eventuele avonturen op federaal vlak die ons grote problemen zouden berokkenen. Het zou kunnen dat we dan zaken moeten veranderen die nu goed functioneren. We moeten ons hiertegen wapenen.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : We konden het antwoord van de minister deels voorspellen. Na een tijdje kennen we elkaar toch wel.

Men kan zich afvragen of sensibilisering zin heeft. Na de vorige actie verhoogde het aantal studenten dat deze richtingen koos, alleszins wel. Men moet in elk geval mensen aanmoedigen om aan deze studies te beginnen. Ze moeten dan wel de zekerheid krijgen dat ze na hun studies nog toegang hebben tot het beroep. Een gedifferentieerd beroepsprofiel is nodig, evenals bijscholing. Daarvoor moeten we wachten op de doorlichting die er binnenkort zal komen, en ook op de opvolging van de hervorming van het secundair onderwijs, die waarschijnlijk eind 1999 zal plaatshebben. We kunnen dan nagaan in welke mate de geplande beroepsoriëntaties voldoen aan de behoefte op de arbeidsmarkt.

Ook ik wens niet aan allerlei avonturen te beginnen. Omwille van een tekort dat misschien tijdelijk is, zou de kwaliteit van de hele opleiding dalen. U opteert er dan ook terecht voor om te voldoen aan de Europese regelgeving. Dan heeft de afgestudeerde een diploma van algemeen inzetbaar verpleegkundige. In de praktijk is er in heel wat sectoren geen onderscheid meer met de gegradueerde

Van Cleuvenbergen

verpleegkundigen. Dit geldt ook voor het loon : het verschil bedraagt niet meer dan een goede duizend frank netto. Het gaat om het waarderen van kwaliteiten die bepaalde mensen hebben, waardoor ze een basiskwaliteit kunnen halen die ook Europees wordt gewaardeerd.

Ik wil me niet mengen in de verhouding met minister Colla. Minister Colla moet weten dat we in Vlaanderen andere prioriteiten hebben. We gaan uit van kwaliteitsnormen en van de noden van de sector. Als u dit herhaaldelijk benadrukt, zullen we tegen 2000 misschien iets verder staan.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb dit signaal ook al aan andere ministers uit de federale regering gegeven, onder andere aan de vice-premiers.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister, u hebt de situatie duidelijk geschetst. De toegang tot het beroep is federaal geregeld, de opleiding een gemeenschapsbevoegdheid. Is dit dan een typevoorbeeld van niet-homogene bevoegdheden ? We hebben nood aan preventie, opleiding en uitvoering om dit op een degelijke manier te trancheren.

Minister Luc Van den Bossche : In 1988 heb ik in de senaatscommissie de nieuwe versie van artikel 17 van de Grondwet verdedigd. Naar aanleiding van een vraag van toenmalig PSC-senator Pouillet heb ik uitvoerig geargumenteed dat het gevaarlijk was om de opleiding en de toegang tot het beroep van elkaar te scheiden. Indien men dit principe wars van elke vorm van federale loyaliteit wou uitbuiten, kon men langs de poort van de toegang tot het beroep, het onderwijs in zekere zin uithollen. Dit is evenwel niet echt gebeurd. Net als bij de volksgezondheid hebben we hier te maken met het probleem van de niet-homogene pakketten.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De Europese Unie zou veel beter de regels opstellen.

Minister Luc Van den Bossche : Inderdaad, voor de nieuwe vierde graad hebben we ons gebaseerd op de Europese regels. Alles was duidelijk omdat we wisten waaraan we ons moesten houden.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, ik vind wel dat u een aantal aspecten te snel laat vallen. U hebt niet direct een antwoord gegeven op de vraag of zo een methodiek moet worden uitgebreid naar andere zorgopleidingen. U bent bezig met de hervormingen van het OSP, en als ik het goed heb begrepen, wilt u alle hogere opleidingen uit het OSP halen en aan de hogescholen toevertrouwen.

Ik heb daarnet de twee voorbeelden aangehaald van de readaptatiewetenschappen en de VLOT-opleidingen voor opvoeders A1, en verwijs ook naar de gezinswetenschappen. Bij die VLOT-opleidingen voor opvoeders A1 kunnen een aantal kritische opmerkingen worden gemaakt. Deze opleidingen zijn misschien iets te weinig theoretisch uitgebouwd.

Ik vraag u om het systeem, dat misschien goed functioneert binnen de vierde graad voor verpleegkundige, te evalueren en daarbij te onderzoeken of er geen eigen vorm van hoger onderwijs kan worden uitgewerkt. Ik ben niet gelukkig met de vierde graad secundair onderwijs. Liever zag ik dit een nieuwe opleiding worden, die als een opleiding na het secundair onderwijs wordt beschouwd. Hoe deze opleiding zou worden genoemd, doet er eigenlijk niet toe. Deze nieuwe vorm zou volgens mij zorgen voor een betere integratie tussen de bestaande opleiding tot verpleegkundige op secundair niveau en de opleiding op graduaatsniveau. Samenwerking is belangrijk, want die zal het probleem van de bruggen gedeeltelijk oplossen en de dreigende afzwakking van de kwaliteit in de vierdegraadsopleiding tegengaan.

Ik heb het niet kunnen natrekken, maar mij werd verteld dat de kwaliteit van de opleiding in bepaalde scholen met een vierdegraadsopleiding vermindert, terwijl in de scholen die samenwerken met instellingen die een graduaatsopleiding aanbieden, een upgrading kan worden vastgesteld, zowel in de graduaatsopleiding als in de secundaire opleiding. Een nieuwe vorm van onderwijs na het secundair bevordert de integratie en kan misschien ook worden toegepast in de andere zorgsectoren waarvoor we een antwoord moeten vinden.

Mijnheer de minister, ik verwacht geen concreet antwoord, maar vertel dit opdat u het voorstel in overweging zou nemen.

Minister Luc Van den Bossche : Ik wil u toch graag op de hoogte brengen van een aantal problemen die daarbij kunnen ontstaan. Het klopt dat sommige hogere opleidingen nu door het OSP worden gegeven. Wie deze heeft gevolgd, krijgt een diplo-

Van den Bossche

ma van het hoger onderwijs, waardoor het dus logisch zou zijn deze opleidingen ook door het hoger onderwijs te laten inrichten. Hierdoor zouden er ook mogelijkheden tot meer participatie van volwassenen in het hoger onderwijs moeten komen. Bij de opleiding verpleegkunde bestaat er natuurlijk ook een onderscheid tussen de twee verschillende niveaus. Bepaalde medische handelingen mogen enkel door een bepaalde groep verpleegkundigen worden uitgevoerd.

In feite bestaat het hoger onderwijs nu uit drie trappen : het hoger onderwijs van twee cycli, het universitair onderwijs en het hoger onderwijs van één cyclus. Dit laatste is het meest beroepsgericht. Het ligt bijvoorbeeld niet voor de hand dat er voor de opleiding tot opvoeder twee niveaus nodig zouden zijn. De vierdegraadsopleiding wordt mijns inziens zeer keurig ingevuld. De drempel blijft lager en de mogelijkheid om de drie jaar met succes te beëindigen blijft makkelijker in de vierde graad dan in het hoger onderwijs van één cyclus. We moeten dus opletten waarvoor we kiezen. We kunnen geen twee opleidingen met een verschillend niveau naast elkaar laten bestaan en beweren dat ze dezelfde waarde hebben. We zullen de problemen van de opleiding kinesitherapie toch niet op een ander terrein invoeren ?

De term vierdegraads secundair onderwijs is niet helemaal correct. Dit onderwijs wordt ook ASBO of aanvullend secundair beroepsonderwijs, genoemd. We kunnen deze opleidingen geen secundair onderwijs meer noemen, want het gaat in feite om postsecundaire opleidingen. Ze zijn dit evenzeer als de zevende jaren, die trouwens ook nog bij het secundair onderwijs worden gerekend. De opleidingen bieden een diploma dat als een diploma van het secundair onderwijs wordt aanzien en waardoor de opleidingen tot het secundair onderwijs worden gerekend. Maar door de leeftijd van de studenten, de inhoud van de lessen en zeker door de lange duur van de studieperiode ontsnappen deze opleidingen ook een beetje aan het secundair onderwijs. We kunnen ze echter ook niet echt hoger onderwijs noemen, want indien we deze opleidingen zouden toevoegen aan het hoger onderwijs, zouden we als het ware een vierde vorm van hoger onderwijs moeten uitvinden. Misschien zou het beter zijn om de zevende jaren en de vierde graad een nieuwe naam te geven. Toch zal dit

altijd een probleem blijven, want als men het woord secundair uit de titel van de opleiding haalt, komt het toch terug in het diploma dat men na de opleiding krijgt.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, ik vind dat men de zevende jaren niet kan gelijkstellen. De zevende jaren in het beroepsonderwijs zijn of een specialisatie, of een directe opleiding om aansluiting te kunnen hebben bij of een brug te maken naar het hoger onderwijs. Men kan ook een zevende jaar volgen om zich te upgraden, maar dat komt weinig voor.

Minister Luc Van den Bossche : Dat wordt inderdaad weinig georganiseerd.

De heer Ludo Sannen : Men evolueert hier nu wel naar een volwaardige nieuwe beroepsopleiding. Of dat nu hoger of secundair onderwijs is, vind ik van secundair belang. Het is wel belangrijk om te zorgen voor een samenwerking tussen de huidige graduaatsopleiding voor verpleegkunde, en deze opleiding. Zo een bevruchting kan bruggen mogelijk maken en leiden tot kwaliteitsbeïnvloeding.

Minister Luc Van den Bossche : De mogelijkheid bestaat om bruggen te maken via de praktijkopleiding. Men zou moeten nagaan welke praktijkopleiding men in de graduaatsopleiding nodig heeft, en wat precies de praktijkopleiding is die men krijgt in de vierde graad. Hiermee moet rekening worden gehouden.

Voor het theoretische gedeelte aarzel ik, dat is toch iets geheel anders. Ik zou hier niet opteren voor bonuspunten die men kan meenemen naar de andere opleiding. Ik vermoed – maar dit is het resultaat van testen bij slechts enkele mensen – dat sommige elementen van de stagepraktijk in aanmerking kunnen komen om te worden meegenomen naar de graduaatsopleiding. Als we dit willen doen, moet ik snel het advies inwinnen van mensen die deze zaak goed kennen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 16.55 uur.*